

84. Cihad Deyince ne Anlamalıyız ve Cihadı Nasıl Anlatmalıyız

Cihad, her türlü meşakkat ve zorluğa göğüs gerip, çalışmak, çabalamak ve gayret etmek gibi manalara gelir. Diğer bir ifadeyle cihad, Allah'la kullar arasındaki engelleri kaldırmaya matuf gösterilen her türlü gayrettir. Allah yolunda yapılan bütün çalışmalar, Allah'ın adı/dini yükselsin, herkes duysun ve bilsin diye gösterilen gayretler, O'nun dini İslâm'ı savunmak için ortaya konan çabalar bütünüyle cihad diye isimlendirilir. Mü'minin, Allah tarafından kendisine emanet olarak verilen bedenini, malını ve zihinsel imkânlarını Allah yolunda harcaması ve İslâm yolunda kullanması cihaddır. Diğer bir tarife göre cihad; hayatın gayesi olarak Allah'a kulluk etmek, dinî emirleri öğrenip Allah ve Resûlü'nün koyduğu ölçülerin hayatımıza uygulanmasına çalışmak, İslâm'ı diğer insanlara Tebliğ etmek, yani iyiliği emredip kötülükten sakındırmaya çalışmak, başta kötülükleri emreden nefse ve dış düşmanlara karşı mücadele vermek, İslâm ülkesini ve Müslümanları her türlü tehlike ve saldırılara karşı savunmaktır. Bu konuda, cihad kapsamlı bir anlam taşımakta; kalp, dil, el gibi her vasıta ile yapılabilir. "Allah yolunda cihad ve Allah'a iman etmek, amellerin en faziletlisidir." buyuran Efendimiz, gerçek mücahidin, nefsiyle cihad eden kimse olduğunu ifade buyurmuştur.

Temsil ve Hâl Dili

Temsil ve hâl dili, bir Tebliğ insanının düşüncelerini duruşuyla, hâl ve tavırlarıyla anlatması, anlattığı şeyleri önce kendisinin yaşaması ve örnek bir hayat ortaya koymasısıdır. İnsanlara hak ve hakikati en güzel anlatma şekillerinden birisi temsildir. İnsan, anlatmaya çalıştığı hususlardan ne kadar istifade edebilmişse onu bizzat hareketleriyle de göstermesi önemli bir esastır. Gerçek yigittik temsildir. Kur'an ve iman hakikatlerini anlatmayı kendisine rehber edinen bir insan, anlattıkları ile çelişik bir hayat yaşaması gerekir. Olumlu ve müspet davranışların, temsil mevkiinde bulunan insanlar tarafından ortaya konulması, o insanın muhatabına karşı

tesirli olması açısından çok önemlidir. Yani bir insan namazı anlatıyorsa öyle bir namaz kılmalı ki, dışarıdan ona bakanlar, "Bu zatın hiçbir şeyi olmasa, sadece şu namazı onun hak çizgide olduğunu gösteriyor" demelidirler. Hatta ona dışarıdan bakan insanlar tam inanmasalar bile onun bu namazının dikkate alınması gerektiğine inanmalıdırlar. Tebliğ ve irşad görevini, kendisine vazife edinen kuttuların, anlattıkları şeyleri önce kendilerinin yaşaması gerekir. Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de konuyla alakalı ikaz sadedinde şöyle buyurur: "Halka iyiliği emredip kendinizi unuttunuz musunuz yoksa?" (Bakara, 2/44) "Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemek, Allah'ın en çok nefret ettiği şeylerdendir."

(Saf, 61/2-3) Peygamber Efendimiz (sav) ise bir hadislerinde bu hakikati şöyle dile getirir: "İnsanlara iyiliği emredip de kendilerini unutanlar cehennem ateşinde bağışsaklarını sürüklerler. Onlara, "Siz kimlersiniz?" diye sorulur. Şu cevabı verirler: 'Biz, insanlara hayrı emrettiğimiz halde kendimizi unutan kimseleriz.' Bir Tebliğ insanı sözüyle özünün bir olmasına, temsil keyfiyetinden zafiyet göstermemeye azami dikkat etmeli, sözlerinin tesirli olması açısından anlattığı şeyleri önce kendisi yaşamalıdır.

Efendimizin Temsili, Tebliğinden Önce Geliyordu

Peygamber Efendimiz 'in hayatına baktığımızda, O'nun temsili Tebliğinden bir adım önde olduğunu görüyoruz. O, anlattığı hakikatleri öyle temsil ediyordu ki, O'na bakan bir insan, başka hiçbir delile ihtiyaç duymadan Cenâb-ı Hakk'ın varlığına kanaat getirirdi. Hatta çok defa sadece O'nu görmek, O'nun peygamberliğini kabul etmeye yetiyordu. Abdullah b. Revâha, "Eğer O, apaçık mucizelerle gelmiş olmasaydı, sadece O'nu görmek, O'na inanmaya yeterli sayılırdı." derken bu hakikati ne güzel dile getirir. O'nun hâl dili öyle etkileyici idi ki Abdullah b. Selâm

gibi bir Yahudi âlimi, sadece bir kere O’nu görmekle: “Bu simada yalan yok, bu simanın sahibi ancak Resûlullah olabilir.” diyerek iman etmişti. Demek ki, O’nu görmek, kabul etmek için yetiyordu. Hayatını başkalarına bir şeyler anlatmaya adanmış insanlar, bu türlü kabullenmenin ne kadar zor olduğunu herkesten daha iyi anlarlar. Zira bunlardan çoğu bir ömür boyu didinir durur da iki elin parmak sayısı kadar insana bir şey anlatamaz veya ke dini onlara kabul ettirip, ruh dünyalarına giremez. Hâlbuki bir de Allah Resûlü’ne bakalım. Şu anda bir milyara yakın insanın gönüllerine taht kurmuş ikinci bir insan göstermek mümkün müdür? Günde beş defa, bütün cihanı cınlatacak bir coşkuyla ismi minarelerden söylenen başka bir kimse var mıdır? Gönüllere girmenin, başkalarına tesirli olmanın ve kalplere taht kurmanın tek şartı, Allah Resûlü’nün yaptığı gibi, söylenen her şeyi, evvelâ söyleyenin kendisinin yaşamış olmasıdır. Mesela bir kimseye teheccüdün ve gözyaşı dökmenin ehemmiyetini anlatmak isteyen kişi, önce kendisi gece kalkıp teheccüd ile beraber seccadesi ıslanincaya kadar ağlamalıdır. Aksi takdirde böyle bir kimse, “Niçin yapmayacağınız şeyi söylüyorsunuz?” (Saf, 61/2) âyetinin tokadını yer ve hiçbir zaman tesirli olamaz.

Bir Beyaz Zencilere Nasıl Servis Yapar? Tebliğ ve Temsilin Zirve Olmuş Hali bir Hikâye

Kenya’nın fakir bir beldesinde yaşarız biz. Gü-nübürlük’tir hayatımız... Bulduğumuz kuru bir ekmek mutlu etmeye yeter de artar bizleri. Ben, eşim ve çocuklarım küçük bir teneke barakada yaşarız. Yadırgamayız hâlimizi asla. Zaten birçok Kenyalı da bizimle aynı kaderi paylaşır. Mahallemizin dar, toprak sokaklarından üstü açık lağım kanalları geçer; hastalık, ölüm eksik olmaz beldemizde. Yakıcı güneş ışınları teneke barakamızı fırına çevirir adeta; sıtma, dizanteri, tifo bırakmaz yakamızı bir türlü...

Bir de beyaz adamlar yaşar bizim ülkemizde. “Onlar ve biz” olarak hayatı sürdürürüz, çok garipsemeyiz aramızdaki uçurumu: Beyaz Efendi hep üstündür, daima güçlüdür, her zaman

saygıya layıktır. Bizlere kendi inanç sistemlerini anlatmaya gelen farklı dinlerin mensupları da hep bu ayrılığı ima ederler: Dinlerini anlatırken zenci- beyaz farkını dile getirmeseler de yaşantılarıyla hissettirirler derimizin rengini... Aynı sofralarda oturur, aynı arabalara biner, aynı evlerde yaşar onlar da.

Bir gün bizim gibi düşünen beyazların da olacağını ve onlarla tanışacağımız ânı hayal ederiz. Afrika’nın kara bahtının bu buluşmayla aklana-cığını tahayyül ederiz gözlerimiz dola dola. Ama sabah uyanınca hayallerimiz sona erer hayatın gerçekleri bir kamçı gibi yüzümüze çarpar. Onlarla tanışacağımız âna kadar hep böyle devam etti hikâyemiz... Yani, eşimin Türk Okulu’nda öğretmen olarak işe başlamasına değin. Evet, onlar da beyazdı; ama davranışlarıyla, hayat tarzlarıyla kafamızda oluşan kalıpları alt üst etmişlerdi.

yaz eşim Hasan yeni açılan bir Türk Okulunda öğretmen olarak işe başlamıştı. Okulda görev ve başladığı ilk günün akşamı Hasan’ın söylediklerini hiç unutamıyorum. Bana büyük bir heyecanla şunları anlatmıştı: “Biliyor musun yöneticiler ve öğretmenlerin bir kısmı beyaz fakat bugüne kadar tanıdıklarımızdan çok farklı. Aynı şartları paylaşıyoruz, aynı masada aynı yemekleri yiyoruz... İnanmayacaksınız; ama bana ve zenci arkadaşlara kendi insanlarına davrandıkları gibi davranıyorlar; bir beyaz öğretmen bizlere tepsiyle çay dağıttı. Okul müdürü bir ara beni çağırarak yaşadığımız ortamla ilgili bilgi aldı.

Anlattığı şeyler gerçekten şaşırtıcıydı; bir beyaz adam zencilere nasıl hizmette bulunabilir, aynı ortamı ve standartları nasıl paylaşabilirdi! Bunlar gerçekten bugüne kadar karşılaşmadığımız davranışlardı. Hasan’a, “Bu davranışları içten olmayabilir. Buralara yeni geldikleri için bizlere ihtiyaçları vardır. Birkaç ay sonra bildiğimiz diğer beyaz adamlar gibi davranırlar.” diye cevap verdim. Ancak aradan günler aylar geçti. Okuldaki bu insanların davranışları hiç değişmemiş, tam aksine zaman geçtikçe daha da samimi ve içten hâle gelmişti.

Kocam her akşam eve döndüğünde bana onları anlatır olmuştum. Bu insanlarla bir fırsatını bulup

tanışmak için adeta can atıyordum. Kafamın bir tarafında hep şu soru vardı: Bir beyaz adam asla kendisini bizimle eşit görmez. Bu mutlaka okulun prensipleriyle ilgili bir durumdur. Hasan yine bir akşam telaşla ve heyecanla geldi eve.

Bana, “Fatma müjde, onlarla artık tanışacaksın. Müdür bey Türkiye’den gelen birkaç misafirle beraber bize gelmek istediğini söyledi.” Önce çok şaşırdım; çünkü böyle bir şeyin asla mümkün olmayacağını düşünüyordum. Hatta Hasan’a biraz da kırılmıştım:

“Lütfen benimle alay etme, dedim. O ise hâlâ aynı heyecanlı ses tonuyla “Alay etmiyorum. Gerçekten ya , buna inan.” diyordu.

Eşim oldukça ciddiydi. Onu iyi tanırım. Bu ses tonu ve bu yüz ifadesiyle asla şaka yapmaz. Artık tatlı bir heyecan ve merak sarmıştı beni de. Fakat hâlâ bir yanlışlık olabileceğini düşünüyordum.

Hasan’a set bir ses tonuyla: “Beyaz adam evimize gelmez ki!” dedim. O an ağladığımı fark ettim. Aman Allah’ım neden ağlıyordum ki... Yoksa...

Yoksa simsiyah tenimden süzülen bu beyaz gözyaşları beklediğim, özlediğim ak Afrika’ya mıydı? Beklediğim nur yüzlü insanlar onlar mıydı acaba? Ertesi günü ve gelecekleri saati iple çektim. İçimde hep “Acaba gelirler mi ki?” sorusu vardı. Gelseler bile bize nasıl bakarlar, nasıl davranırlardı; bu farklı hâlimizi ve ortamımızı nasıl karşılarlardı?

Ve geldiler... Önce eşimle kucaklaştılar bir bir... Sonra beni saygıyla selamladılar, büyük bir nezaketle hâlimi hatırıma sordular... Heyecandan titriyordum, mutluluktan ağlamak geliyordu içimden. Belki de ağlıyordum. Beyaz adamlar bugüne kadar hiç kimseden görmediğim bir saygıyla ve içtenlikle selamlamışlardı beni. İlk kez bir zenci ile beyazın böylesine dostça kucaklaşmasına şahit olmuştum. Hepsinden önemlisi de çocuklarımı tek tek kucaklarına almış onları okşayıp öpmüşlerdi. Üstelik teneke, tek odalı evimizi hiç yadırgamamışlardı. Hepimize ayrı ayrı hediyeler getirmişlerdi. Bir saat boyunca evimizde neşeyle oturup hiçbir şeyi yadırgamadan ve tepeden bakmadan bizimle olmuşlardı... İşte o zaman anladım ki beklenen ak adamlar,

nur yüzlü insanlar onlardı. Yine o zaman anladım ki küçük teneke barakamız tarihe şahitlik ediyordu. Afrika’nın kara bahtını değiştirecek, beklediğim insanlar galiba bunlardı...